

กฎหมายล้มละลาย

การบรรยายครั้งที่ ๗

โดย อาจารย์ ดร.กนก จุลมนต์

ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

วันอังคารที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๖

ณ เนติบัณฑิตยสภา

ขั้นตอนการดำเนินคดีล้มละลาย

๑. การยื่นฟ้องหรือยื่นคำร้องขอ (ม.๕, ๑๐, ๘๒, ๘๘)
๒. คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดหรือยกฟ้องหรือยกคำร้องขอ (ม.๑๔, ๘๔, ๘๘)
๓. วันนัดตรวจคำขอรับชำระหนี้ (ม.๑๐๔-๑๐๖, ๑๐๘)
๔. วันนัดประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรก (ม.๓๑, ๓๖)
(พิจารณาคำขอประนอมหนี้ก่อนล้มละลาย) (ม. ๔๕-๖๐)
๕. การนัดไต่สวนลูกหนี้ โดยเปิดเผย (ม.๔๒)
๖. คำพิพากษาให้ล้มละลาย (ม.๖๑)
๗. วิธีการที่จะหลุดพ้นจากการล้มละลาย: ประนอมหนี้ภายหลังล้มละลาย (ม.๖๓) ปลดจากล้มละลาย (ม.๖๗/๑, ๗๑, ๘๑/๑) และการยกเลิกการล้มละลาย (ม. ๑๓๕)

การประชุมเจ้าหน้าที่และกรรมการเจ้าหน้าที่

๑. การประชุมเจ้าหน้าที่ครั้งแรก ม. ๓๑

- เจ้าหน้าที่จะต้องลงมติไปในทางใดทางหนึ่ง
- ลูกหนี้มิได้ขอประนอมหนี้ เจ้าหน้าที่จะลงมติมิให้ลูกหนี้เป็นบุคคลล้มละลายไม่ได้ (๕๕๕/๐๕ (ประชุมใหญ่) และ*๕๖๘๓/๕๘*)
การที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายข้างมากลงมติเช่นนั้น ย่อมเป็นการนอกเหนือไปจากบทบัญญัติใน ม. ๓๑ จึงเป็นการฝ่าฝืนและขัดต่อกฎหมายล้มละลาย ศาลจึงสั่งให้ทำลายมติดังกล่าวได้เมื่อจพท.ร้องและเมื่อสั่งทำลายมติดังกล่าวแล้ว ก็มีผลเท่ากับเจ้าหน้าที่ไม่ลงมติประการใด ศาลย่อมพิพากษาให้ลูกหนี้เป็นบุคคลล้มละลายได้ตาม ม. ๖๑

การประชุมเจ้าหน้าที่ครั้งแรก

๑. ลูกหนี้ไม่ยื่นคำขอประนอมหนี้ก่อนล้มละลาย ที่ประชุมเจ้าหน้าที่ครั้งแรกต้องมีมติขอให้ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย →
ม. ๔๒ (ไต่สวนลูกหนี้ โดยเปิดเผย) → ม. ๖๑ (คำพิพากษาให้ล้มละลาย)
๒. ลูกหนี้ยื่นคำขอประนอมหนี้ก่อนล้มละลาย แต่ที่ประชุมเจ้าหน้าที่ครั้งแรกไม่ยอมรับด้วยมติพิเศษ ถือว่าที่ประชุมเจ้าหน้าที่ครั้งแรกมีมติขอให้ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย → ม. ๔๒ (ไต่สวนลูกหนี้ โดยเปิดเผย) → ม. ๖๑ (คำพิพากษาให้ล้มละลาย)

การประชุมเจ้าหน้าที่ครั้งแรก

๓. ลูกหนี้ยื่นคำขอประนอมหนี้ก่อนล้มละลาย ที่ประชุมเจ้าหน้าที่ครั้งแรกยอมรับด้วยมติพิเศษ → ม.๕๑ + ๔๒ ใต้สวนลูกหนี้โดยเปิดเผย → ม.๕๖ ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยการประนอมหนี้ (มาตรา ๔๕ ถึง ๖๐)

การประชุมเจ้าหน้าที่และกรรมการเจ้าหน้าที่ (ต่อ)

๒. การประชุมเจ้าหน้าที่ครั้งอื่น ม. ๓๒

- จพท.จะต้องกำหนดหัวข้อประชุมให้ชัดเจน มิฉะนั้น มติของที่ประชุมอาจไม่ชอบ (๒๖๓/๐๘, *๕๒๖๓/๕๕* อยู่หน้าถัดไป)

๓. ประธานในการประชุมเจ้าหน้าที่ ม. ๓๓

๔. องค์ประชุมของที่ประชุมเจ้าหน้าที่: ไม่ได้กำหนด (๑๒๘๔/๑๓)

เพราะนิยามของ “มติ” และ “มติพิเศษ” นับเฉพาะเจ้าหน้าที่ที่เข้าประชุม และออกเสียงลงคะแนน

๕. เจ้าหน้าที่ที่มีสิทธิออกเสียงในที่ประชุมเจ้าหน้าที่ ม. ๓๔ และ ๓๕

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๒๖๓/๒๕๕๘

การเรียกประชุมเจ้าหนี้ครั้งอื่นเป็นกรณีที่เกิดจพท. สอบถามความประสงค์ของเจ้าหนี้ในการดำเนินการแก่ที่ดินพิพาทเพื่อให้การดำเนินคดีล้มละลายสามารถดำเนินการต่อไปได้ โดยจพท. ได้กำหนดหัวข้อประชุมให้เจ้าหนี้แสดงความประสงค์เกี่ยวกับที่ดินทั้งสองแปลงและระบุเงื่อนไขว่า หากเจ้าหนี้ไม่มาประชุมหรือไม่แสดงตามกำหนดจะถือว่าไม่ประสงค์ดำเนินการแก่ทรัพย์สินดังกล่าวและไม่คัดค้านการที่จพท. จะรายงานขอให้ศาลมีคำสั่งปิดคดี เมื่อถึงกำหนดวันนัดฯ ไม่มีเจ้าหนี้รายใดมาประชุม จึงถือว่าเจ้าหนี้ได้สละสิทธิที่จะดำเนินการเกี่ยวกับที่ดินพิพาทโดยปริยาย จพท. จึงไม่สามารถดำเนินการใดๆ กับที่ดินพิพาทตามพรบ. ล้มฯ ได้อีกต่อไป... (ดู ม.๑๔๕ (๓))

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๒๖๓/๒๕๕๘ (ต่อ)

กฎหมาย ม.๓๖ ไม่ได้กำหนดว่าให้ จพท.เรียกประชุมเจ้าหนี้ครั้งอื่นภายหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ดังนั้น แม้แต่ภายหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ชั่วคราว หากมีความจำเป็นที่ จพท.จะต้องปรึกษาเกี่ยวกับวิธีที่จะจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ จพท.ก็เรียกประชุมเจ้าหนี้ครั้งอื่นได้ ดังนั้น การประชุมเจ้าหนี้ครั้งอื่นตามม. ๓๒ อาจกระทำก่อนมีการประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรกตามม.๓๑ ก็ได้

การประชุมเจ้าหน้าที่และกรรมการเจ้าหน้าที่ (ต่อ)

๖. ศาลอาจจะมีคำสั่งห้ามมิให้ปฏิบัติตามมติที่ประชุมเจ้าหน้าที่

ม. ๓๖

ม. ๓๖ ให้อำนาจจพท.เท่านั้นที่จะยื่นคำขอต่อศาลได้ เจ้าหน้าที่ไม่มีสิทธิ (๑๒๘๘/๐๓ และ ๑๒๘๕/๔๐)

๗. กรรมการเจ้าหน้าที่ ม. ๓๓, ๓๘ และ ๔๑ (ดู ม. ๑๒๓ ว.สอง และ ๑๔๕ (๑) ถึง (๕) ประกอบ)

๘. การไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผย ม. ๔๒ และ ๔๓ (ดู ม.๘๑/๓ ประกอบ)

ขั้นตอนที่ ๖: คำพิพากษาให้ล้มละลาย

๑. กรณีลูกหนี้ผิดนัดไม่ชำระหนี้ตามข้อตกลงในการ
ประนอมหนี้ ม. ๖๐
๒. กรณีลูกหนี้ไม่ได้ขอประนอมหนี้ก่อนล้มละลายหรือ
การขอประนอมหนี้ก่อนล้มละลายไม่เป็นผลสำเร็จ
ม. ๖๑

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๘๐/๒๕๓๑

ม.๖๑ เป็นบทบังคับให้ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายทันที เมื่อได้ดำเนินคดีตามขั้นตอนของมาตราดังกล่าวครบถ้วน ส่วนปัญหาที่ ๓. ฎีกาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดและคดีอยู่ระหว่างพิจารณาไม่กระทบกระเทือนถึงการที่ศ.ชั้นต้นจะดำเนินคดีล้มต่อไปตามขั้นตอนเพราะคดีล้มต้องกระทำโดยเร่งด่วนตามม. ๑๓ หากต่อมาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเปลี่ยนแปลงไป คำพิให้ล.ล้มก็ต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย เพราะการล้มเริ่มต้นมีผลตั้งแต่วันที่ศ.มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ตาม ม. ๖๒

- **การเริ่มต้นของการล้มละลาย ม. ๖๒** เป็นเรื่องผลเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ห้ามมีผลให้สถานะบุคคลของลูกหนี้เปลี่ยนเป็นบุคคลล้มละลายตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ไปด้วยไม่ (๓๖๓/๒๓ (ประชุมใหญ่))
- **การควบคุมตัวและทรัพย์สินของลูกหนี้และการจำกัดสิทธิ (ม. ๖๔ ถึง ๖๗)**

คำถาม สมัยที่ ๖๐

ศาลล้มมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของนายสุเทพเด็ดขาด นายสุเทพยื่นคำชี้แจงต่อจพท.ว่า นายสุเทพในฐานะเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาของนายเฉลิม ได้นำยึดที่ดินมีโฉนด ๑ แปลงของนายเฉลิม แต่นายฉลาดยื่นคำร้องขจัดทรัพย์อ้างว่าที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นของตน ขอให้ปล่อยทรัพย์ที่ยึด ศาลในคดีแพ่งพิจารณาแล้วเห็นว่าที่ดินเป็นของนายฉลาด จึงให้ปล่อยทรัพย์ที่ยึดคดีอยู่ในระหว่างระยะเวลาขึ้นอุทธรณ์ ขอให้ จพท ยื่นอุทธรณ์ต่อไป จพท พิจารณายานหลักฐานแล้วเห็นชอบด้วยกับเหตุผลของศาล และมีคำสั่งไม่อุทธรณ์คดีร้องขจัดทรัพย์ดังกล่าว

ให้วินิจฉัยว่า การที่จพท มีคำสั่งไม่อุทธรณ์คดีร้องขจัดทรัพย์โดยไม่ได้ขอความเห็นชอบของที่ประชุมเจ้าหนี้เห็นชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบ สมัยที่ ๖๐

- คดีที่นายสุเทพนำยี่สิบทรัพย์สินของนายเฉลิมลูกหนี้ตามคำฟ้องขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาชำระหนี้และมีนายฉลาดร้องคัดทรัพย์สินเช่นนี้ถือว่าเป็นคดีเกี่ยวกับทส.ของนายสุเทพซึ่งถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดจึงอยู่ในอำนาจจพท.ตาม ม. ๒๒(๓) และ ๒๕ การที่จพท.จะอุทธรณ์คำสั่งศาลในคดีร้องขังทรัพย์นั้นต่อไปหรือไม่ยอมเป็นอำนาจของจพท.อันที่จะดุลพินิจเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่กองทรัพย์สินของนายสุเทพลูกหนี้ กรณีหาใช่เป็นการสละสิทธิหรือการเริ่มต้นฟ้องคดีใหม่หรือถอนฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวกับทรัพย์สินในคดีล้มละลายที่จพท.จะกระทำได้อีกต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบของที่ประชุมเจ้าหนี้ก่อนตาม ม. ๑๔๕(๓) และ (๔) ประกอบม. ๔๑

ขั้นตอนการดำเนินคดีล้มละลาย

๑. การยื่นฟ้องหรือยื่นคำร้องขอ (ม.๕,๑๐,๘๒,๘๘)
๒. คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดหรือยกฟ้องหรือยกคำร้องขอ (ม.๑๔,๘๔)
๓. วันนัดตรวจคำขอรับชำระหนี้ (ม.๑๐๔-๑๐๖, ๑๐๘)
๔. วันนัดประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรก (ม.๓๑, ๓๖)
(พิจารณาคำขอประนอมหนี้ก่อนล้มละลาย) (ม. ๔๕-๖๐)
๕. การนัดไต่สวนลูกหนี้ โดยเปิดเผย (ม.๔๒)
๖. คำพิพากษาให้ล้มละลาย (ม.๖๑)
๗. วิธีการที่จะหลุดพ้นจากการล้มละลาย: ประนอมหนี้ภายหลังล้มละลาย (ม.๖๓) ปลดจากการล้มละลาย (ม.๖๗/๑,๗๑, ๘๑/๑) และการยกเลิกการล้มละลาย (ม. ๑๓๕)

การปลดจากลุ่มละลาย

- ช่องทางหนึ่งที่บุคคลลุ่มละลายจะหลุดพ้นจากการลุ่มละลาย ม.๖๓/๑: ๑) ม. ๓๑ และ ๒) ม. ๘๑/๑ (“Fresh Start”)

๑. การปลดจากลุ่มละลายโดยคำสั่งศาล ม. ๓๑ (ม.๖๘-๗๐)

เมื่อลห.ได้ใช้หนี้ให้แก่จห.เกินกว่าร้อยละ ๕๐ แล้ว แม้ลห.จะยังมีหนี้อีกมากก็ไม่ใช่เหตุที่ศาลจะไม่สั่งปลดจากลุ่มละลาย

(๖๒๑/๑๐)

๒. การปลดจากล้มละลายเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา

๒.๑ บุคคลและระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ม. ๘๑/๑, ๘๑/๒, ๘๑/๓

- ในทันทีโดยกฎหมาย โดยไม่ต้องให้ศาลมีคำสั่ง (automatic discharge)
- อีกทั้งไม่ต้องคำนึงว่าลห.หรือบุคคลล้มละลายจะมีทส.ให้จพท.ทำการรวบรวมเพื่อนำมาขายแล้วนำเงินมาแบ่งให้แก่บรรดา จห.ที่ได้ขอรับชำระหนี้ไว้มากน้อยเพียงใด

๒.๒ ผลของการปลดจากล้มละลาย ม. ๘๑/๑ ว.ท้าย (ม.๓๖, ๓๗ และ ๓๘)

- ไม่มีกรณีที่ศ.จะเพิกถอนคำสั่งปลดจากล้มตามม.๘๑/๑ แต่อย่างใด

ผลของคำสั่งปลดจากล้มละลาย

ม.๓๓

- หนี้ทั้งสองประเภทบุคคลล้มละลายซึ่งได้รับการปลดจากล้มละลายแล้วจะต้องชำระต่อไปจนครบถ้วน
- หนี้ตามข้อยกเว้น ม. ๓๓(๑) และ (๒) ไม่อยู่ภายใต้บังคับ ม. ๕๑ แม้ว่าจ.จะมีได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้ บุคคลล้มละลายซึ่งได้รับการปลดจากล้มละลายแล้วก็ยังต้องรับผิดชอบชำระหนี้ดังกล่าว (๖๓๔/๕๔)
- เจ้าหนี้มีประกันซึ่งไม่ขอรับชำระหนี้ยังคงมีสิทธิเหนือทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันตามพรบ.ล้ม ม. ๕๕ และ ๑๑๐ ว.สาม แม้ลูกหนี้จะได้รับการปลดจากล้มละลายก็ไม่กระทบต่อสิทธิของจ.มีประกัน (๓๘๕๔/๕๓)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๕/๒๕๖๒

แม้การที่ ล.๒ ได้รับการปลดจากลุ่มแล้วจะไม่มีผลทำให้ ล.๒ หลุดพ้นจากหนี้จำนองที่มีอยู่แก่ จก. แต่ย่อมหลุดพ้นจากหนี้ ส่วนที่ขาดหลังการบังคับจำนอง หากยึดทรัพย์ที่จำนองออกขายทอดตลาดแล้วได้เงินไม่พอชำระหนี้ตามข้อตกลงท้ายสัญญา จำนอง ล.๒ ไม่ต้องรับผิดชอบในหนี้ส่วนที่ขาดส่วนนี้ต่อ จก. เพราะ หนี้ส่วนนี้รวมอยู่ในหนี้ทั้งปวงที่ลูกหนี้ที่ปลดจากลุ่มหลุดพ้นไป แล้วตาม ม. ๗๗

ผลของคำสั่งปลดจากล้มละลาย (ต่อ)

- คำสั่งปลดจากล้มละลายมิได้คุ้มครองให้ผู้กระทำผิดอาญาพ้นผิดไปด้วย; คดีจึงยังไม่เลิกกันตามพรบ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ ม.๓ อันทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของ จก.ระงับไป ตามป.วิ.อ. ม. ๓๕ (๔) (๕๖๒๓/๒๕๕๘)
- ม.๓๘ คำสั่งปลดจากล้มละลายไม่ทำให้บุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบร่วมกับบุคคลล้มละลายหลุดพ้นไปด้วย (ดู ม.๕๕ ประกอบ)
- คำสั่งปลดจากล้มละลายไม่ได้ทำให้หนี้เดิมระงับสิ้นไป
- การไม่ยื่นคำขอรับชำระหนี้ (ในคดีของ ว. ลูกหนี้ชั้นต้น) เป็นเพียงทำให้ จก. ไม่มีสิทธิได้รับชำระหนี้ในคดีล้มในกรณีมีทส. ให้แบ่งเท่านั้น จก. มีสิทธินำหนี้ตามคำพิพากษาฟ้อง ล. (ลูกหนี้ร่วม) ให้ล้มละลายได้ (๘๖๒๓/๕๘)

ผลของคำสั่งปลดจากล้มละลาย (ต่อ)

- ม. ๗๕ บุคคลล้มละลายซึ่งได้รับการปลดล้ม หลุดพ้นจากการเป็นบุคคลล้มละลายและมีอำนาจในการจัดการทส.และกิจการของตน ซึ่งได้มานับแต่วันที่ได้รับการปลดจากล้มละลายแล้วเท่านั้น เมื่อที่ดินเป็นที่ดินที่ ล. มีอยู่ในเวลาเริ่มต้นแห่งการล้มซึ่งตกอยู่กับ จพท. ผู้คัดค้าน ดังนั้น เงินค่าเช่าที่เป็นดอกผลของที่ดินตาม ปพพ. ม. ๑๔๘ ย่อมตกเป็นทส.ในคดีล้มละลายอันอาจแบ่งแก้ห.ได้ด้วย (๑๖๘๑/๕๒)
- การเพิกถอนคำสั่งปลดจากล้มละลาย:ม. ๗๕ ว.สอง

ข้อสอบ สมัยที่ ๖๓

กรมสรรพากรเป็น จก.ฟ้องนาย ส.ต่อศาลล้มว่า นาย ส.ค้างชำระภาษีเงิน
ได้บุคคลธรรมดา พร้อมเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม รวม ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท
นาย ส. มีหนี้สินล้นพ้นตัว ขอศ.มีคำสั่งพดขนาย ส. และพิพากษาให้
ล้มละลาย ศาลล้มพิจารณาแล้ววินิจฉัยว่า นาย ส. เคยถูกพดขและ
พิพากษาให้ล้มมาพ้นกำหนดระยะเวลา ๓ ปี นับแต่วันที่ศ.พิพากษาจึง
ได้รับการปลดจากล้มก่อนจก.ฟ้องคดีนี้แล้ว หนี้ภาษีอากรตามฟ้อง
เกิดขึ้นก่อนวันที่ศ.มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ในคดีก่อน แต่ จก. ไม่ได้ยื่น
คำขอรับชำระหนี้ จก.จึงไม่อาจนำหนี้ดังกล่าวมาฟ้องนาย ส. ให้ล้มได้
อีก พิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

ให้วินิจฉัยว่า คำพิพากษาของศาลล้มชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบ สมัยที่ ๖๓

แม่นาย ส. เคยถูกศาลล้มพิพาทษาให้ล้มมาพ้นกำหนดระยะเวลา ๓ ปี นับ
แต่วันที่ศาลพิพาทษา ซึ่งนาย ส. ได้รับการปลดจากล้มก่อนจก.ฟ้องคดีนี้
ตามม. ๘๑/๑ ก็ตาม แต่ม.๘๑/๑ ว.ท้ายบัญญัติให้นำม. ๗๗ มาใช้บังคับ
กับการปลดจากล้มตามม. ๘๑/๑ โดยอนุโลม ดังนั้น แม่นี่ฎาฎีอากรตาม
ฟ้องจะเกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของนาย ส. เด็ดขาดใน
คดีก่อนซึ่งถือได้ว่าเป็นหนี้อันพึงขอรับชำระได้ตามม.๕๔ นาย ส. ก็ยังไม่
หลุดพ้นจากความรับผิดชอบในหนี้เกี่ยวกับฎาฎีอากรตาม ม. ๗๗(๑) แม้ จก.
จะไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ฎาฎีอากรดังกล่าวในคดีก่อนเพราะหนี้ตาม
ข้อยกเว้นของม. ๗๗(๑) และ (๒) นั้น กฎหมายหาได้บัญญัติว่าต้องเป็น
หนี้ที่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้แล้วหรือเป็นบทบัญญัติที่อยู่ภายใต้บังคับ

ธงคำตอบ สมัยที่ ๖๓ (ต่อ)

ของ ม.๕๑ ไม่ จก.จึงมีสิทธินำหนี้ภาษีอากรที่นาย ส. ค้างชำระมา
ฟ้องนาย ส. ให้ล้มละลายได้ (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๔๕๕๕/
๒๕๓๖)

คำพิพากษาของศาลล้มละลายกลางจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ข้อสอบ สมัยที่ ๗๑

นายคำเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินสองแปลง ต่อมาศาลล้มมีคำสั่งพิทักษ์
ทรัพย์ของนายคำเด็ดขาด เมื่อวันที่ ๒๓ มี.ค. ๕๘ และพิพากษาให้นาย
คำล้มละลายเมื่อวันที่ ๒๕ ธ.ค. ๕๘ นายคำได้รับการปลดจากล้มละลาย
เมื่อวันที่ ๓๐ ธ.ค. ๖๑ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำร้องว่า ตามทาง
สอบสวนของจพท. ปรากฏว่าเมื่อวันที่ ๑๓ ธ.ค. ๕๘ นายคำจำนองที่ดิน
แปลงที่หนึ่งแก่นายแดงเพื่อเป็นประกันหนี้เงินกู้ ต่อมาวันที่ ๑๓ ม.ค.
๖๒ นายคำไถ่ถอนจำนองที่ดินแปลงที่หนึ่งและนำที่ดินแปลงที่สองไป
จำนองแก่นายขาว...

วันที่ ๑๓ มี.ค. ๖๒ นายขาวโอนสิทธิการรับจำนองแก่นายเขียว การที่นาย
ดำจำนองที่ดินแก่นายแดงและนายขาวเป็นการกระทำภายหลังศาลมีคำสั่ง
พิทักษ์ทรัพย์ของนายดำเด็ดขาด ต้องตามกฎหมายและตกเป็น โฆษิตตาม
พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๒๒ และ ๒๔ ประกอบ
ป.พ.พ. มาตรา ๑๕๐ นายขาวไม่มีสิทธิตามสัญญาจำนองและนายเขียว
ไม่ได้ไปซึ่งสิทธิจำนอง ขอให้เพิกถอนการจำนองที่ดินและได้ถอนที่ดิน
แปลงที่หนึ่งระหว่างนายดำกับนายแดง เพิกถอนการจำนองที่ดินแปลงที่
สองระหว่างนายดำกับนายขาว และเพิกถอนการ โอนสิทธิการรับจำนอง
ที่ดินแปลงที่สองระหว่างนายขาวกับนายเขียว หากนายขาวและนายเขียว
ไม่ดำเนินการ ขอให้ถือเอาคำสั่งศาลแทนการแสดงเจตนา นายแดงและ
นายขาวไม่ยื่นคำคัดค้าน...

ส่วนนายเจียวยื่นคำคัดค้านว่า นายเจียวรับโอนสิทธิรับจ้างโดยเสีย
ค่าตอบแทน นายเจียวเป็นบุคคลภายนอกไม่ทราบถึงการล้มละลายของ
นายคำยอมได้รับความคุ้มครอง นายขาวรับจ้างที่คืนจากนายคำ
ภายหลังนายคำได้รับการปลดจากล้มละลาย อันมีผลให้นายคำหลุดพ้น
จากหนี้สินที่อาจขอรับชำระหนี้ได้และมีอำนาจจัดการทรัพย์สินของตน
ต่อไป จพท. ไม่มีอำนาจร้องขอต่อศาลให้เพิกถอนนิติกรรม ขอให้ยก
คำร้อง ศาลล้มละลายกลางพิจารณาแล้วมีคำสั่งยกคำร้อง

ให้วินิจฉัยว่า คำสั่งของศาลล้มละลายกลางชอบด้วยกฎหมาย
หรือไม่

ธงคำตอบ สมัยที่ ๗๑

นายคำถือกรรมสิทธิ์ที่ดินทั้งสองแปลงตั้งแต่ก่อนถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด
ที่ดินทั้งสองแปลงเป็นทรัพย์สินที่นายคำมีอยู่ในเวลาเริ่มต้นแห่งการ
ล้มละลาย จึงเป็นทรัพย์สินในคดีล้มละลายอันอาจแบ่งแก่เจ้าหนี้ได้ตาม
มาตรา ๑๐๕ (๑) การจัดการทรัพย์สินดังกล่าวจึงยังคงอยู่ในอำนาจของ
จพท. ที่จะรวบรวมไว้ในกองทรัพย์สินของนายคำเพื่อแบ่งให้แก่เจ้าหนี้
ทั้งหลายในคดีล้มละลาย แม้นายคำจะได้รับการปลดจากล้มละลายแล้วก็
ตาม นายคำยังมีหน้าที่ช่วยในการจำหน่ายและแบ่งทรัพย์สินของตนซึ่ง
ตกอยู่กับจพท. ตามมาตรา ๗๕...

การที่นายคำจำนองที่ดินแปลงที่หนึ่งแก่นายแดงเมื่อวันที่ ๑๓ ธ.ค. ๕๘ เป็นการทำนิติกรรมในขณะที่นายคำถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ต้องห้ามขัดแย้งตามมาตรา ๒๒ และ ๒๔ จึงตกเป็นโมฆะตาม ป.พ.พ.มาตรา ๑๕๐ ส่วนการที่นายคำไถ่ถอนจำนองที่ดินแปลงที่ หนึ่งจากนายแดงเมื่อวันที่ ๑๓ ม.ค. ๖๒ เมื่อการจำนองที่ดินแปลงที่ หนึ่งตกเป็นโมฆะ การไถ่ถอนจำนองที่ดินแปลงที่หนึ่งจากนายแดง จึงไม่มีผลตามกฎหมายเนื่องจากการจำนองเป็นโมฆะมาแต่ต้น

สำหรับการที่นายคำจำนองที่ดินแปลงที่สองแก่นายขาว และนายขาวโอนสิทธิการรับจำนองที่ดินแปลงที่สองให้แก่นายเขียวนั้น แม้จะเป็นการทำนิติกรรมหลังจากนายคำได้รับการปลดจากลี้มละลายตามมาตรา ๘๑/๑ แต่เมื่อที่ดินแปลงที่สองเป็นทรัพย์สินที่มีอยู่ก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์สินของนายคำเด็ดขาด การจัดการทรัพย์สินดังกล่าวยังคงอยู่ในอำนาจของจพท.ที่จะรวบรวมไว้ในกองทรัพย์สินของนายคำ เพื่อแบ่งให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายในคดีลี้มละลาย นายคำจึงไม่มีอำนาจนำที่ดินแปลงที่สองไปจำนองแก่นายขาว นายเขียวซึ่งเป็นผู้รับ โอนสิทธิจำนองที่ดินดังกล่าวจากนายขาวย่อมไม่ได้รับไปซึ่งสิทธิจำนองเช่นเดียวกันและไม่อาจอ้างความสุจริตและเสียค่าตอบแทนมาใช้ยัน จพท. ได้

คำสั่งยกคำร้องของศาลลี้มละลายกลางจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย
(เทียบ ฎ. ๓๑๒/๒๕๖๑)

พิมพ์ครั้งที่ ๘

มกราคม ๒๕๖๖

คำอธิบาย กฎหมายล้มละลาย

- ☉ การดำเนินคดีล้มละลาย
- ☉ กระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ รวมถึงลูกหนี้ที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ปรับปรุงแก้ไขตามพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๖๑)

ธีพ จุลมนต์ อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ดร.กนก จุลมนต์ ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น
ประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

พิมพ์ครั้งที่ 4

ภาษาอังกฤษ สำหรับ นักกฎหมาย

English for Lawyers

สำหรับนิสิตนักศึกษากฎหมายทุกระดับรวมทั้งชั้นเนติบัณฑิตและ
ผู้เตรียมตัวสอบเข้ารับราชการในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาและอัยการ
ผู้ช่วยทุกสนาม

ดร.กนก จุลมนต์

ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

ดร.สุธาทิพย์ จุลมนต์ ทัศนชัยกุล

ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

คำนำ

(พิมพ์ครั้งที่ 4)

การพิมพ์ครั้งที่ 4 ผู้เขียนทั้งสองได้เพิ่มเติมเนื้อหา ได้แก่

- 1) ข้อสอบภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายความรู้ชั้นเนติบัณฑิต สมัยที่ 74 (สอบ 15 พฤษภาคม 2565)
- 2) ข้อสอบแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามเล็ก) (สอบ 26 มิถุนายน 2565)
- 3) ข้อสอบแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามเล็ก) (สอบ 26 มิถุนายน 2565)
- 4) ข้อสอบการอ่านจับใจความผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามเล็ก) (สอบ 26 มิถุนายน 2565)
- 5) ข้อสอบแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามใหญ่) (สอบ 12 กุมภาพันธ์ 2565) และ
- 6) ข้อสอบแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามใหญ่) (สอบ 12 กุมภาพันธ์ 2565)

ทั้งได้ปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาเดิมจากการพิมพ์สามครั้งแรกด้วย

ผู้เขียนทั้งสองคนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับการ
ศึกษาวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายที่มีส่วนช่วยให้ นิสิต นักศึกษา และผู้เตรียมตัวสอบ
วิชาภาษาอังกฤษในสนามต่างๆ สามารถทำความเข้าใจข้อนี้ได้ดีและสอบผ่านการสอบคัดเลือก
หรือการทดสอบความรู้ในสนามต่างๆ ตามที่ผู้ใช้หนังสือเล่มนี้ตั้งเป้าหมายไว้

ดร.กนก จุลมนต์ และ ดร.สุธาทิพย์ จุลมนต์ ทัศนชัยกุล
ธันวาคม 2565